

IDŐUTAZÁS A 2010-BEN 100 ÉVES DÉLMAGYARORSZÁGGAL: 1979 (70. RÉSZ)

Centenáriumi a víz jegyében

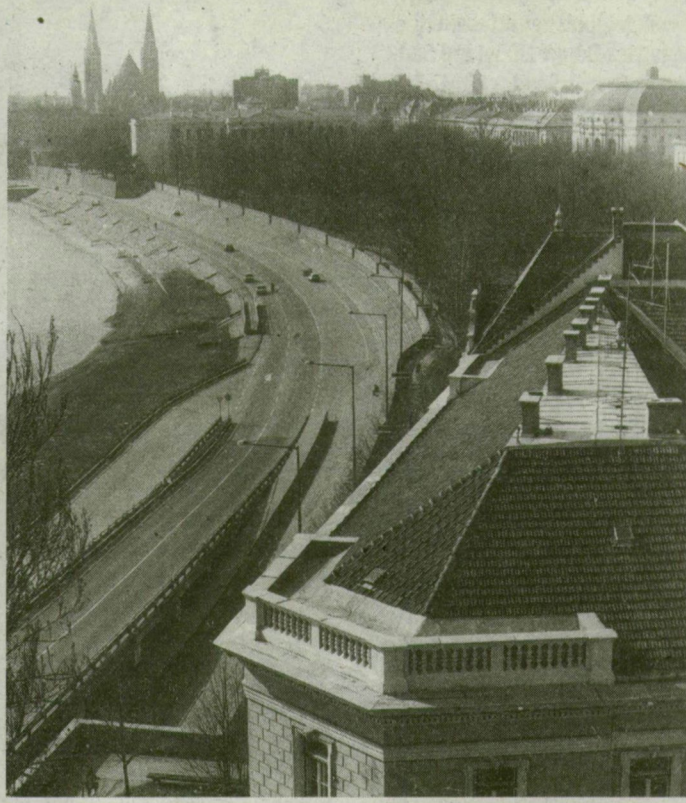
Harminc hét múlva lesz 100 éves az 1910. május 22-én útjára bocsátott Délmagyarország. Lapunk e jubileuma alkalmából, mintegy visszazárlásként, időutazásra hívjuk olvasóinkat: hétről hétre egy-egy esztendő újságtermését átlapozva fölillantjuk, milyennek láttatta a világot, az országot, a régiót, Szegedet – a Délmagyarországot. A magyar vidék legpatinásabb lapja sorozatának hetvenedik állomása: 1979.

CSONGRÁD MEGYE
ÚJSZÁZI ILONA

„A Víz – a sajátos szegedi szöveghasználatban – a száz évvel ezelőtti pusztító ár”, de „az új-jászületést is jelentette” – adjuk meg a centenáriumi év alaphangját január 24-én, mikor Pálffy Katalin arról tudósít, hogy „különleges szökökút díszíti majd a Dugonics teret”.

Fényárban úszik a két part között feszülő híd. Megújított és megerősített partfal védi Szegedet a haragos folyótól. FOTÓK: SOMOGYI KÁROLYNÉ

SONETT A SZÖKŐKÚTON.

„Amfiteátrumszerűen kiképzett, lépcsőzetes szerkezete a város sugaras, kőgyűrűs alaprajzát idézi. (...) A szökökútnak muzsikája is lesz: Farakas Ferenc Kossuth-díjas zeneszerző komponálja”. Avatás: augusztus 20. tiszteletére. „Fél évszázaddal a Víz után Juhász Gyula szonettet írt Szegedhez – verse újabb ötven év múltán – krómaccél betűkből (...) olvasható a szökökút körbefutó falán.” Ennek befejező két sora: „állj boldogan és

büszkén, ősi város, / Simulj szerelmes szívvel a Tiszához.”

KIÁLLÍTÁS, KÖTET. „Noha Szeged városát csak 1879. március 11-én éjjel vette el a Tisza, Tápéra már hetedikén este betört” – írja január 24-én *ifj. Lelle József*, illetve: „a művelődési otthon nagytermében kiállítást szerveztek, mintegy emlékeztetőül”. „Nagy vizek krónikája” címmel lapunk akkori főszerkesztő-helyettese, Sz. Simon István január 25-étől cikksorozattal tiszteleg „a korszakválasztó, történelmi jelentőségű” dátum, illetve „a Víz” előtt.

„A Várostervezés, város-tervezés című kiállításán az árvíz utáni újjáépítés terveit, fotóit mutatják be. Az évforduló alkalmából több kiadvány is napvilágot lát, köztük *Tóth Béla* Árvíz képeskönyve, s egy minikönyv Vizek és emberek címmel. A centenáriumi események sorában több tudományos tanácskozási rendeznek az MTESZ székházában, a szegedi színház novemberben bemutatja Pás-

kándi Géza árvízi témájú drámáját – soroljuk február 13-án. „Az előrejelzések szerint a hét végén, a jövő hét elején Szegednél 780–800 centiméteres vízállás várható. Ismét gondot okoz a belvíz. Az

„Az Országos Vízügyi Hivatal, Szeged megyei város tanácsa, valamint a Képző és Iparművészeti lektorátus a nagyárvíz centenáriuma emlékművet emeltetett a Lenin kert déli végén, a Tisza-parton – Se-

február 10-én elkezdett építése befejeződött, „november 7. tiszteletére” adják át. „Az eredeti befejezési határidő előtt hat héttel, a kivitelezési költségkereten belül, nyolcmillió forint megtakarítással készült el a híd – jelentette Pajkos István, a Hidépitő Vállalat igazgatója Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszternek és Papp Gyulának, Szeged tanácselnökének, aki a város nevében vette át az építőtől az új hidat” – tudósít Pálffy Katalin november 6-án. „Apró Antal, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, Szeged országgyűlési képviselője nyitotta meg az avatási szalag átvágásával.”

November 9-én arról írunk: „a Magyar Urbanisztikai Társaság a város gyors ütemű fejlődését követni tudó és kiemelkedő eredményeket felmutatni tudó harmonikus városfejlesztésért Szeged megyei város tanácsának és társadalmának a Hild János Emlékérmet adományozza.”

Arcél: Fehér Kálmán (1934–). 1959-ben lett a Délmagyarország munkatársa Fehér Kálmán. Az első években az ipari rovatban dolgozott, majd a belpolitikában (akkoriban várospolitikai rovatnak nevezték), és ennek vezetője lett. Sok karikatúrája jelent meg a lapban, 1965-ben kiállítást rendeztek belőlük a Sajtóház klubjában. Részt vett a lap tipográfiai arculatának alakításában is. 1970-ben publicisztikai munkásságáért megkapta a városi tanács alkotói díját. Néhány évig olvasószerkesztő volt. 1976-ban a Magyar Televízió szegedi körzeti stúdiójához került vezető szerkesztőnek, 1978-ban a Népszavához hívták. A szakszervezetek lapjánál szerkesztőbizottsági tag volt; művészeti szerkesztőként (akkoriban vezette be a Népszava nyomdájának az ofset technológiát), olvasószerkesztőként, szerkesztőként dolgozott (amit hol szerkesztőségi titkárnak, hol lapszerkesztőnek neveztek). Az utóbbi másfél évtizedben a grafika és a tipográfiai felé fordult, és számtalan számítógéppel készült munka került ki a keze alól.

ATIVIZIG működési területén jelenleg 17 ezer 800 hektár – ebből 5 ezer hektár vetés – áll víz alatt.”

EMLÉKMŰ, PARTFAL, HÍD. „Szeged emlékezése a százados árvízre” – kezdődik a március 13-i

gesdy György szobrászművész alkotását (az építészeti megvalósítás *Takács Máté* munkája). Az emlékműavatást és az új partvédelmi mű átadását az emlékülés után rendezték.

November 4-i lapunkban zárul a krónika: a híd 1977.

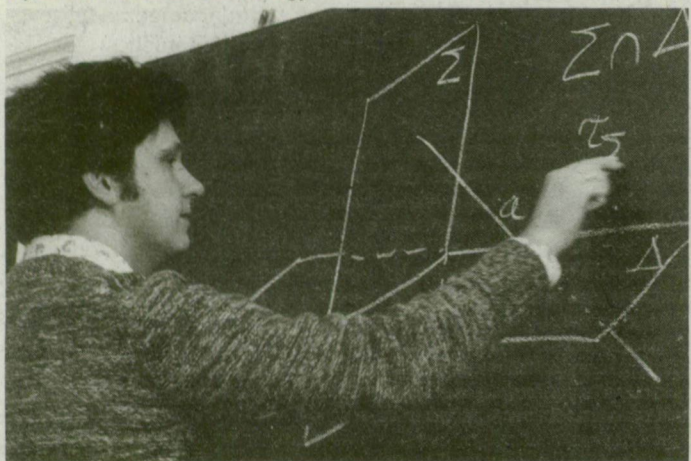
Kronológia: 1979

Március 4.: Megjelenik II. János Pál pápa Redemptor hominis (Az ember Megváltója) kezdetű első, programadó enciklikája, a kétségek és kételemek helyett a hit bizonyosságát kínálja kora emberének. **Június 18.:** L. Breznyev és J. Carter amerikai elnök Bécsben aláírja a SALT-2 megállapodást. **December 29.:** Az Észak-atlanti Tanács rendkívüli ülése, miután a szovjet erők behatoltak Afganisztánba.

31 éves akadémikus

SZEGED. Az MTA levelező tagja Lovász László (képünkön), a „31 esztendő, kivételes képességű, fiatal matematikus, a József Attila Tudományegyetem Bolyai Intézetének tanszékvezető egyetemi tanára. Nemcsak alkalmazza az algebra, topológia, a geometria és a valószínűség-számítás eredményeit, hanem a kombinatorikán keresztül összekapcsolja őket, és ezekre vonatkozóan is lényegi összefüggéseket tár fel” – írjuk május 12-én a „Befejeződött az Akadémia közgyű-

lése. Szegedi akadémikusok” című tudósításban. Az ifjú tudossal *Tandí Lajos* készít interjút, amely lapunk november 7-i számát gazdagítja. Lovász azt mondja: „A matematikatanítás reformjához nagy reményeket fűzök, bízom benne, hogy csökken az éles szakadék a matematikát értő és nem értő emberek között. (...) A reform hatása 15–20 év múlva érik be, s akkor minden bizonnyal egy egész társadalomra kiható szemléletváltozás tanúi lehetünk...”

Tájnövényünk, a fűszerpaprika

„A Szegedi Fűszerpaprika-termelő Társulás gesztora, a mihálytelki Új Élet Tsz 10 ezer négyzetméternyi területen nevelt palántát a szegedi feldolgozó vállalattal kötött szerződés alapján, hogy ezzel is segítse a partnergazdaságokat” – tudatjuk május 16-án, mikor „Ültetik a fűszerpaprikát”. „Paprikadiszben” – Somogyi Károlyné felvétele „Mihálytelken készült, a Nagybercsényi utcában, Gombos Imre paprikadiszsz öltött házából. A felaggatott műanyag hálóban mintegy hét-nyolc mázsa piros paprikacsó szikkad.” Holott „kevés helyen található már olyan ház, amelynek ereszalján paprikát szikkaszt az őszi napfény. Ez a hagyományos utóérlelési módszer mindjobban feledésbe merül”.

NAPI HÍREK

MÁV-RENDELŐ. „Újszegeden átadták a MÁV új rendelőintézetét.” „Alapjait 1975-ben rakták le. (...) Az épületben 28 orvosi munkahelyen gondozzák az arra rászorulókat. (...) A Szegedi Tervező Vállalat tervezte 46 millió forintos épületet a DÉLÉP dolgozói építették föl” (január 12., péntek).

HAJNÖVESZTŐ. „Meglehet, a Bánffy-féle hajszesz nagy áldás az emberiségre, de (...) a véget nem érő sorbaállások könnyűszerrel elkerülhetők lennének”, ha „a slágercikk árusítása” nem „csupán a Herbaria üzleteinek privilégiuma” lenne (március 3., szombat).

MILLER. „A salemi boszorkányok. Miller-bemutató a Kis-színházban. A rendező, Hules Endre (...) is lelkiismeretünkre apellál, s nekünk szembe kell nézni önmagunk salemi arcával” (április 1., vasárnap).

GAMBRINUS. „Újra nyitott a Gambrinus. Disco helyett sörfőző” (május 6., vasárnap).

SEGÉLYHÍVÓK. „Nem kell ezenül telefon után kutatnia annak, aki Szegeden, a nyílt utcán bűncselekményt, közlekedési balesetet vagy tűzeselet észlel. A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság kiépítette a városban a rendőrségi segélyhívó-telefonhálózatot” (július 12., csütörtök).

HALÁSZLÉ. „Érdeklődés kísérte Szegeden tegnap, a Roosevelt téri Halászcserda előtt megrendezett VI. Országos halászléfőző versenyt. Harminc bográcsban főtt az ínycsiklandozó étel” (augusztus 5., vasárnap).

LÉZER. „A festéklézerek alkalmazásáról kezdődött nemzetközi konferencia tegnap, kedden Szegeden, a Technika Házában. (...) A tanácskozás első napján tartotta meg előadását V. S. Letonov Lenin-díjas fizikus. Ismertette a legújabb kutatások eredményeit, amelyek a gyorsfolyamatok tanulmányozásából születtek. A festéklézerek segítségével olyan rendkívül gyors fizikai, kémiai és biológiai folyamatokat is vizsgálni lehet, amelyek a milliomod másodperc egymilliomod része alatt játszódnak le” (szeptember 5., szerda).

SZÜRETEK. „Pusztamérgesen és Mórahalmon az egyetemisták naponta, fejenként 120 kiló szőlőt szedtek. Tavaly a szakmunkástanulók két mázsa, a bányászok és más alkalmi szüretelők – ugyanannyi idő alatt – öt mázsa” (október 28., vasárnap).

JANICS. „Éremért utazom Moszkvába!” – nyilatkozta „Milan Janics vb után – olimpia előtt”. „A kivételes képességekkel rendelkező 22 éves sportoló Kovács László szegedi edző irányításával dolgozott. Milan Janics 1978-ban az Ada Ciganlilján tört be a világ élvonalába. K-1 1000 méteren ezüstérmet nyert, 10 ezren pedig világbajnoki aranyérmet” (november 2., péntek).

BALESETEK. „Az első kilenc hónap tapasztalata: „közel 220 balesetet okozott a figyelmetlenség, a közlekedési szabályainak megsértése” (december 5., szerda).